

Podpisani se dopili... Koma list... Reklamacija.

NAŠA SLOGA

Izlati svakog četvrtka... Doplati se... Uredništvo i administracija...

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rasta male stvari, a neolog sve pokvari. Nar. Pos.

Istarski sabor. IV. zasjedanje.

II. sjednica dne 13. sept. 1892. (Nastavak govora zast. Mandića.)

U letoj se je sjednici razpravljalo o ustrojenju pučke škole u Poljanah... Medjutim to nije jošta podpuna slika...

ona prihtednja od 10.000 for., koju izviesćeo spominje.

Zemaljski odbor odbija molbe našega puka za ustrojenje pučkih škola... Zanim se priglasit sa rieč zastupnik Laginja...

U Poljanah obostojala je kroz više godina vrlo dobra pučka škola... Izgovara se nadalje i tim, da Poljano nisu odajane 4 kilometra od Veprinca...

Zastupnik Babuder izviesćuje nadalje o obradunu za g. 1891. mirovinske zaklade pučkih ušitelja.

Isti izviesćuje o prozračunu za godinu 1893. zemaljske školske zaklade...

Kod glavne razprave reče zastupnik Stanger: Visoki sabore!

Od ono malo predmetah, o kojih odlučivanju i razpravljanju nam je centralni sabor ponešto birju mog ostavio... Takvi odgovori, gospodo, ne dižu ugled zemaljskoga odbora...

govoriti, već se pozivljem na svoju interpelaciju glede istoga. Ja sam dugo čekao, da ču školske oblasti nešto učiniti...

Kako je sa školom drugdjo u pokrajini, ne znamo pobliže, jer ovo godine ne imamo pri ruci niti običnog izviesća zemaljskog školskog nadzornika...

Glede svih tih poteškoćah i zaprieka u napredku školskom, govorilo se već više puta u ovom visokom saboru...

Još se uvijek drži škola u prostorih malenih, tako da djeca moraju školu smatrati kao nekakvo mjesto, gdje se moraju samo muditi...

Prem sam osvjedočen i ovaj put, da govorim u vjetar, ja ću ipak i ovo godine na temelju onoga, što sam dosad u kratko spomenuo...

Ti moji predlozi jesu sljedeći: Nalaz se slavnomu zemaljskomu odboru, neka dade do snanja viz. ces. kr. vladi želju ovoga pokrajinskoga sabora:

a) da se providi za urodjenje obuke načinom, da svi dužni imaju priliku polaziti školu, budi davši otvoriti škole već ustanovljeno, ali neimajuće učitelja...

b) da se dade izpitati savjestno materiniki jzik školske djece obostojih školah u pokrajini za urediti obuku načinom, da se podučuju u materinikom jeziku školske djece...

c) da se sa ovom odredbom dade valjanost oredbama, tčudim se polazka, odnosno zanemarivanja škole; d) da se imonuju za mjesta učiteljah i učiteljica samo prostouli usposobljeni takodje u naukovnom jeziku...

Obćinari porazne občine Sv. Petar u Šumi dobili su od mještane občine Tinjan besplatno komadić tla, na kojemu su kanili sagraditi kuću za domaće potrebe...

Dozvolite mi, gospodo, da vam navedem jošta jedan slučaj pristranosti i nepravednosti naših školskih oblastih...

U Sv. Petru u Šumi učiteljuje vrtan učitelj Hrvat G. Bolonić. On se je u svojoj vrijeme podvrgao svim propisanim izpitom, sve opravio dobrim uspjehom...

Molio je opetovano za definitivnost, bio je dapače jedini molitelj za Sv. Petar, ali mu definitivnosti nedajv, jer je došao usljed krnjeleke denuncijacije u ornu knjigu...

Komu takovo postupanje, naših školskih oblastih i zemaljskoga odbora ne otvori oči, tomu neima pomoći. Da zaključim, Zaključak kratak i logičan jest taj, da je u Istri od strane cesarskih i zemaljskih oblastih sve protivama napereno...

Visoki sabore! U potankosti predložena obraduna nemogu se upuštati, jer ne imam nikakvih podataka, pošto nam predleži jedino suloparno i kratko izviesće, čemu u ostalom prigovoriti moram, to je

Obzirom na udaljenost od Lovrana reče, da možda u zračnoj orti nije više od 4 kilometra izmedju jednoga i drugoga mjesta, ali putem mora biti više.

Uzmimo sada onaj strašni put iz Poljana do mora, koji je neobidno strm i pogibeljan, prikladan možda za koze, nipošto za ljude. Tim putem morala bi djeca iz Poljana šumi i ljeti bar dva puta, što bi bilo nesvojčeno tražiti od njih.

Put u Veprinac jest još strmiji, te se ne može s tog gledišta preporučiti tamošnju školu za djecu iz Poljana. Mjesta okolnosti, koje i zakon predviđa, zahtjevaju, da se u Poljanah ustrojiti školu. To zahtjeva naša dužnost, da naimo onomu čestitomu puku pripovjegnemo do škole. Drugi narod obično ne mari ni za popa ni za fratra, a kazao li za školu, pak se ga mora zakoni siliti, da ulovi mrvicu proviete, dočim u Poljanah, svo skoro kmetaki stališ te napreže sve silo, da se bar pučki naobrazi.

Govornik konačno žali duboko, što se je do zavesti na krivi put š. zemaljski odbor, ali ne gubi nada, da se bude moralo zadovoljiti opravdanom zahtjvom varlovičnih Poljanacah. (Živio! na kljupah manjine).

Pošto se nije više nitko oglasio za rieč, bijaše prihvaćeno većinom glasova spomenuto izviesće.

Kako zemaljski odbor postupa sa hrvatskim školam, najbolje nas podučuje slučaj sa školom u Poljanah. Ondje je obćini bilo od političke oblasti naloženo, da gradi kuću za školu i to pod velikim pritjecanjim, a kad se zgrada sagradila, kad je obćina novac potrošila, te se adilo, da se škola sistemizira, onda zemaljski odbor odgovora, da se škola ne može dozvoliti, jer noima novca (prom vidimo, da je još u blagajni ostalo prihtedjenih kakvih 10 hiljada forinta), da neka djeca iz Poljanah idu u školu u Veprinac ili Lovran ili Opatiju, kao da bi Veprinac, Lovran ili Opatija bili pol sata dajako! Kad bi vi, gošpodo od zemaljskoga odbora znajste, u Poljano a gdje ostala bližnja mjesta, u kojih je pučka škola, pa kad bi znali, kakvi su ondje putovi do cesarske ceste, nebi sigurno onako odgovorili bili. Obzili: nimal ljudem čini se, da ču to reći igrati se sa pukom.

Nego o toj školi govorili su već moji drugovi, te ja neću dalje o tom, nadajući se ipak, da će zemaljski odbor doskora do drugog nazra doći. O školi u Lovranu i njezinom najvažnijem učitelju neću ni

govoriti, već se pozivljem na svoju interpelaciju glede istoga. Ja sam dugo čekao, da ču školske oblasti nešto učiniti...

Kako zemaljski odbor postupa sa hrvatskim školam, najbolje nas podučuje slučaj sa školom u Poljanah. Ondje je obćini bilo od političke oblasti naloženo, da gradi kuću za školu i to pod velikim pritjecanjim...

Uzmimo sada onaj strašni put iz Poljana do mora, koji je neobidno strm i pogibeljan, prikladan možda za koze, nipošto za ljude. Tim putem morala bi djeca iz Poljana šumi i ljeti bar dva puta, što bi bilo nesvojčeno tražiti od njih.

Govornik konačno žali duboko, što se je do zavesti na krivi put š. zemaljski odbor, ali ne gubi nada, da se bude moralo zadovoljiti opravdanom zahtjvom varlovičnih Poljanacah. (Živio! na kljupah manjine).

